

מועצת הרשות הממשלתית למים ולביוב פונה לציבור בהזמנה להשמיע עמדתו בדבר הכוונה לקבוע הוראת שעה בכללי המים ותאגידי מים וביוב לעניין הגדלת הכמות המוכרת לצרכן בשל משבר הקורונה והתאמת תעריפי המים והביוב

בישיבתה מיום 7.9.2020 דנה מועצת הרשות הממשלתית למים ולביוב בנושא טיוטת כללי המים ותאגידי מים וביוב (הגדלת הכמות המוכרת לצרכן בשל משבר הקורונה והתאמת תעריפי המים והביוב) (הוראת שעה), התשפ"א - 2020 ואישרה את פרסומה לשמיעת עמדות הציבור:

ניתן לעיין בטיוטות הכללים באתר האינטרנט של הרשות הממשלתית למים ולביוב, בעמוד מועצת הרשות בכתובת www.water.gov.il (לשונית "כללים לשמיעת עמדות הציבור").

הציבור מוזמן להביא בפני מועצת הרשות את עמדתו בנוגע לטיוטת הכללים בכתב בלבד באמצעות פקס שמספרו 03-7608000 או בדוא"ל לכתובת council@water.gov.il.

על העמדות להגיע למזכירות המועצה לא יאוחר מיום א' ה-11.10.2020 בשעה 12:00

מוצע לשולח לוודא קבלת עמדתו עד המועד האמור בטלפון שמספרו: 074-7677600/5.

המגיש יציין בפתח נייר העמדה את מי הוא מייצג. רשות המים תהא רשאית, על פי שיקול דעתה, להזמין חלק ממגישי העמדות להציג את עמדתם בפני הצוות המקצועי ברשות המים או בפני מליאת המועצה.

רשות המים רשאית להשתמש בתוכן המסמכים שיוגשו לה במסגרת הליך זה לצורך גיבוש עמדתה, לפני הגשתה לאישור המועצה, וכן לפרסמם באתר האינטרנט של הרשות. יובהר, כי עצם הגשת מסמך העמדה כתגובה לפניה זו מהווה הסכמה לפרסום, כאמור.

מזכירות המועצה

פורסם באתר האינטרנט של רשות המים ב-10 ספטמבר 2020

**טיוטת כללי המים ותאגידי מים וביוב (הגדלת הכמות המוכרת לצרכן
בשל משבר הקורונה והתאמת תעריפי המים והביוב)(הוראת שעה),
התשפ"א - 2020**

שם התקנות המוצעות

כללי המים ותאגידי מים וביוב (הגדלת הכמות המוכרת לצרכן בשל משבר הקורונה והתאמת תעריפי המים
והביוב)(הוראת שעה), התשפ"א – 2020.

מטרת התקנות המוצעות והצורך בהן

עניינה של הצעת הכללים היא הגדלה זמנית של כמות המים המוכרת לצרכן בשל משבר הקורונה וכנגזרת של
הצעה זו העלאת התעריף לכמות שמעבר לכמות המוכרת, לאותו פרק זמן מוגבל, באופן שיכסה את הקיטון
הצפוי בתקבולים כתוצאה מההסטה של הצריכה מהתעריף הגבוה לכמות שמעל הכמות המוכרת לתעריף
הנמוך לכמות המוכרת, בסך מוערך של כ-45 מלש"ח.

להלן נוסח טיוטת התקנות המוצעות:

טיוטת כללים מטעם מועצת הרשות הממשלתית למים ולביוב:
כללי המים ותאגידי מים וביוב (הגדלת הכמות המוכרת לצרכן בשל משבר הקורונה והתאמת
תעריפי המים והביוב)(הוראת שעה), התשפ"א – 2020

בתוקף סמכותה לפי סעיף 112 לחוק המים, התשי"ט-1959¹ (להלן – חוק המים), וסעיפים 102 ו-103 לחוק תאגידי מים וביוב, התשס"א-2001² (להלן – חוק תאגידי מים וביוב), ולאחר שקוימו הוראות סעיפים 113 ו-124(ד) לחוק המים וסעיפים 102(ב) ו-107 לחוק תאגידי מים וביוב, קובעת מועצת הרשות הממשלתית למים ולביוב כללים אלה -

1. בתקופה שמיום י"ב באלול התשפ"א (1 בספטמבר 2020) ועד יום ט"ז טבת התשפ"א (31 בדצמבר 2020):

(1) בסעיף 1 לכללי המים (קביעת כמות מוכרת), התשע"ו-2016, בהגדרה "כמות מוכרת", במקום "3.5 מטרים מעוקבים" יבוא "4 מטרים מעוקבים" ובהגדרה "כמות מוכרת חזויה" במקום "42" יבוא "42.5";

(2) בסעיף 4(1.2) לכללי המים (תעריפי מים שמספקים ספקים מקומיים), התשנ"ד-1994³, במקום "3.773" יבוא "4.137";

(3) בסעיף 3(1)(ב) לכללי תאגידי מים וביוב (תעריפים לשירותי מים וביוב והקמת מערכות מים או ביוב), התש"ע-2009⁴, במקום "11.505" יבוא "11.816".

_____ ב _____ התש _____ (_____ ב _____ 20 _____)
(חמ 3-5094)

גיוורא שחם
יושב ראש מועצת הרשות הממשלתית
למים ולביוב

¹ ס"ח התשי"ט עמ' 169; התשע"ז עמ' 394.
² ס"ח התשס"א עמ' 454; התשס"ו עמ' 344.
³ ק"ת התשנ"ד עמ' 885; התש"ף עמ' 271.
⁴ ק"ת תש"ע עמ' 442, ק"ת תש"ף 1713.

דברי הסבר

בחודשים האחרונים התקבלו ברשות המיס פניות שונות, שתכליתן בקשה להגדלת הכמות המוכרת לנפש לאור משבר הקורונה. עיקר הטיעונים שהועלו לתמיכה בהגדלת הכמות המוכרת הינם כי השהות הממושכת בבית, בעבודה מרחוק או בחל"ת כפוי, יחד עם צמצום השהות בבתי ספר (ובפרט בבתי ספר הכוללים לינה - פנימיות לסוגיהן), מגדיל את צריכת המיס הביתית ומקשה על הצרכנים לעמוד בתשלומי המיס השוטפים. אף השר למשאבי המיס וההשכלה הגבוהה, מר זאב אלקין, קיבל פניות בנושא, נדרש לעניין, והציג את עמדתו להגדלת הכמות ל-4 מ"ק לנפש לחודש, תוך הצגת ההנחיות הממשלתיות לשהייה בבית (בין היתר - חל"ת, עבודה מרחוק וצמצום ימי הלימודים) כסיבה לצריכה המוגברת. ההערכה הראשונית הינה כי אף שאין גידול בכמות המיס הכוללת המסופקת על ידי תאגידי המיס והביוב (מעבר לגידול טבעי), הגידול בצריכה המיס במגזר המגורים בחודשים מרץ-יוני עומד על כ-5%-15%. כדי לבסס טיעון זה, נעשתה פנייה של רשות המיס למספר תאגידי כדי לבחון ולמקד את השינוי בנתוני הצריכה. מנתונים ראשוניים שהתקבלו בימים האחרונים מהתאגידי מים וביוב שונים עולה שהגידול הממוצע בצריכת המיס למגורים בתקופה של מרץ – יולי 2020 היה 8%, 10.5%, 13.3% ו-14.1%, בהתאמה (בניכוי גידול אוכלוסייה שנתי ממוצע של 1.9%), ולכן קיים במוצע גידול מסוים בחשבונות המיס במגזר הביתי למגורים (שעומד ככל הנראה למול קיטון בכמויות המיס למגורים האחרים – מסחר, תעשייה, שירותים, מוסדות וכו', בהינתן שאין שינוי בכמות הכוללת).

על אף האמור, לעמדת רשות המיס, הכמות המוקצית כיום (3.5 מ"ק לחודש לנפש – כלומר 42 מ"ק לנפש לשנה) מספיקה לכלל השימושים הבסיסיים הנדרשים לצרכן. לפי הנתונים שבידי רשות המיס כ-40-50 אחוזים מצרכני המיס במגזר המגורים אינם עוברים את הכמות המוכרת הקיימת, ולהערכת הרשות רק מיעוטם יעברו אותה בעקבות המצב.

עניינה של הצעת הכללים שבנדון היא הגדלה זמנית של כמות המיס המוכרת לצרכן בשל משבר הקורונה, מהסיבות המנויות לעיל, בחצי מ"ק (0.5) לנפש לחודש, לתקופה זמנית עד לסוף שנת 2020.

מכיוון שמשק המיס הינו "משק כספים סגור", כאשר מתבצע שינוי בכמות המוכרת (או כל שינוי אחר) המשנה את סך ההכנסות הצפויות במשק המיס, יש להצביע על מקור חלופי לכיסוי עלויות אספקת המיס. בהתאם לכך, כנגזרת של הצעה זו, מוצע להעלות את התעריף לכמות שמעבר לכמות המוכרת לאותו פרק זמן מוגבל, באופן שיכסה את הקיטון הצפוי בהכנסות, לפי אומדן התקבולים, כתוצאה מההסטה של הצריכה מהתעריף הגבוה בכמות שמעל הכמות המוכרת לתעריף הנמוך בכמות המוכרת.

לחלופין, לאחר שמיעת עמדות הציבור, תשקול המועצה האם לדחות את עדכון התעריף ולאחד אותו עם העדכון השנתי של תעריפי המיס (לקראת ינואר 2021) ולשקללו עם יתר העדכונים בעלויות הנעשים בכל שנה. היתרונות העיקריים בשיטה הכוללת הם מניעת תנודתיות ועדכונים מרובים של התעריפים וביצוע הערכה מדויקת יותר, על בסיס ההכנסות בפועל ולמול כלל העלויות. החסרונות העיקריים הם אי-הפנמת העלות הספציפית של הטבה זו וסבסוד של הצריכה הקיימת על ידי צריכה עתידית.

לעניין ההשפעה הכספית הצפויה של עדכון הכמות המוכרת: למשפחה ממוצעת בת 4 נפשות הצורכת כיום 16 מ"ק לחודש בעלות של כ-130 ₪, ייווצר חיסכון מקסימאלי של 12 ₪ מדי חודש (2 נפשות – 6 ₪, 6 נפשות – 18 ₪ וכך הלאה). בדוגמה המייצגת, ככל שהמשפחה צורכת עד הכמות המוכרת (14 מ"ק לחודש בדוגמה זו), השינוי המוצע כלל לא ישפיע עליה. ככל שהיא צורכת יותר מ-16 מ"ק לחודש, החיסכון שלה יקטן (כיוון שהתעריף הגבוה עולה במקביל).

לעניין ההשפעה התעריפית: בהנחה כי מחצית מכלל התושבים בארץ (כ-9 מיליון נפש) ימצו הטבה חודשית נוספת זו, מדובר בכמות נוספת בתעריף הנמוך בסך של כ-2.25 מיליון מ"ק לחודש, או כ-9 מיליון מ"ק לאורך התקופה המוצעת להחלת הוראת מעבר זו (9-12/2020 – 4 חודשים). עלות הטבה זו (הפער בין תעריף מקורות ממוצע גבוה לכלל הספקים לבין תעריף מקורות ממוצע נמוך לכלל הספקים) נאמדת ב-5 ₪ למ"ק – כלומר עלות של כ-45 מיליון ₪ לתקופה האמורה וכ-2%-3% לתעריף שמעבר לכמות המוכרת כמוצג לעיל (בתעריפי תאגידי מים וביוב במקום תעריף של 11.505 ש"ח למ"ק יהיה 11.816), כלומר תוספת 0.311 אג' למ"ק.

ביחס ליתר התעריפים המושפעים מהתיקון: היות והתעריף למוסד עירוני והתעריף לגינון נקבעים על פי הממוצע המשוקלל של התעריף לכמות המוכרת והתעריף לכמות שמעבר לכמות המוכרת אזי בהינתן איזון כאמור (העלאת הכמות המוכרת יחד עם ייקור התעריף שמעל הכמות) – נשארים התעריפים ללא שינוי.

תעריפי הרכישה של התאגידים ממקורות/הפקה פרטית/רשויות מקומיות – משתנים על פי הנוסחה הקבועה לתעריפי רכישה לתאגידים/רשויות מקומיות. תעריפי הרכישה של יתר הספקים משתנים רק בתעריפי המכירה לצרכן.